

DE WAARHEID

VOLKSDAGBLAD VOOR NEDERLAND

Bureaux Red. en Adm.: N. Z. Voorburgwal 230-232, Amsterdam-C., Tel. 30263 Abonnementspr. 26 c. p. week, f 1.10 p. maand, f 3.30 p. kwartaal
Verantwoordelijk voor de inhoud N. van der Drift, Amsterdam

Welcome in our Holland!

Eerste Canadese tanks op de Dam

Aan de gespannen afwachting, waarin Amsterdam sinds Vrijdagavond verkeerde, is thans een einde gekomen.

Hedenmiddag om twaalf uur hebben de eerste Canadese tanks de hoofdstad bereikt. Onder onbeschrijfelijk enthousiasme werd de colonne, bestaande uit vijf gevechtswagens, door de bevolking ingehaald.

In de overweldigende mensenzee, die de tanks omringt, zijn de wagens nauwelijks te herkennen. Jongens en meisjes bestormen de wagens, klauteren erop en maken de triomftocht mede. Van alle kanten worden bloemen naar de bevrijders geworpen, vlaggen zwaaien door de lucht. Aan het gejuich schijnt geen einde te zullen komen.

Op de Dam rijden zij het plein langzaam rond, tevergeefs trachten Padvinders en leden van de Binnenlandse Strijdkrachten de weg vrij te maken. Steeds moet de colonne stoppen, versperd als zij wordt door de geestdriftige menigte. Men overreikt den Canadezen het Persoonsbewijs, om het van hun handtekening te doen voorzien; de soldaten doen wat zij kunnen, maar het is alles te overweldigend.

Hedenmiddag om 4 uur zou de Britse hoofdmacht Amsterdam binnentrekken.

De bevrijding, zolang verwacht, was werkelijkheid geworden!

Voor de ramen van de „Grote Club”, nu reeds jarenlang het hoofdkwartier der Kriegsmarine, staan wat Duitse soldaten het schouwspel gade te slaan. Denken zij aan de haat en de verachting, waarmede zij zelve in Amsterdam voortdurend waren omringd? Hun gezichten staan strak; wat broeden zij uit?

Toch - nog even een opflikkering van macht: twee auto's met Groene Politie werken zich door de menigte; stoppen, de Groene beulen springen eraf, geweer in aanslag, brullen voor het laatst: Uit elkaar! Hoongelach weerklinkt... Dan ontdekken zij ook de Canadese tanks. Zij stappen weer in en druipen af. Hun rijk is uit... Straks, voor het wereldgericht, mogen zij hun mond weer open doen, om getuigenis af te leggen van hun misdaden.

De stemming van de bevolking stijgt met de minuut. De binnenlandse strijdkrachten komen nu snel in actie. Het ene punt na het andere wordt bezet. Het Girokantoor wordt bezet door het politiebataillon, onderdeel van de binnenlandse strijdkrachten. Iedere Duitser, die zich nog vertoont, wordt door de binnenlandse strijdkrachten ontwapend. Fietsen en auto's vliegen uit handen van de Weermacht en de marine naar de B.S.

Zie vervolg pag 2

STRIJD OM DE „GROTE CLUB“

Het Girokantoor is zonder incidenten door de Binnenlandse Strijdkrachten bezet. De aanwezige Duitsers werden ontwapend en onder grote belangstelling der toegestroomde menigte opgebracht naar het Paleis op de Dam. Van alle kanten klonk het honend: „Sieg heil, Sieg heil!“

Een ogenblik later wordt, terwijl de N.Z. Voorburgwal zwart ziet van de mensen, vanuit de Grote Club geschoten door Duitsers, die zich niet aan de capitulatie willen onderwerpen. Een fel vuurgevecht ontstaat te midden van de ontsteld vluchtende menigte. De Binnenlandse Strijdkrachten treden krachtig op en geven geen krimp. Amerikaanse vliegtuigen cirkelen laag over de omgeving.

In de goten van het gebouw liggen de moffen en vuren, vuren als gekken. De straat is bezaaid met fietsen. Ten slotte wordt het gebouw met zware handgranaten bestookt.

Achter een boom, vlak tegenover het Paleis, ligt een dode

Om 4 uur werd het vuren gestaakt. Ook in andere delen van de stad, o.m. in de Kinkerbuurt, wordt hier en daar bij de ontwapening der Duitsers verzet geboden, dat in het algemeen door de B. S. snel wordt onderdrukt.

Nader vernemen wij, dat de tanks, die hedenmiddag Amsterdam bersikten, een verkenningsafdeling vormden van de voorhoede van het eerste Canadese leger onder bevel van generaal Crearer. Deze voorhoede is hedenmorgen West-Nederland binnengerukt. Oorspronkelijk zou deze intocht reeds gisteren plaatsvinden, doch deze was klaarblijkelijk om een of andere reden uitgesteld.

Om 7 uur vanochtend trok een verkenningsafdeling van de 49e Britse divisie uit Yorkshire op in de richting Utrecht. De frontlijn werd om 7 uur gepasseerd. Zonder incidenten werden de aangegeven doelen bereikt. Nergens werd meer door de Duitsers of door de Landwacht tegenstand geboden.

Het was een patrouille van deze afdeling, die via Utrecht hedenmiddag de hoofdstad bereikte. Ook op de weg van Utrecht naar Amsterdam werden geen haarden van Duits verzet meer aangetroffen.

Slechts voor het telefoonkantoor in Amsterdam wilden twee dolla Nazi's tegenstand bieden; zij werden natuurlijk ogenblikkelijk ontwapend; men vond zelfs wapens in hun broekspijpen...

Lachend zit een Canadees op zijn vechtwagen met een enorme sigaar in zijn mond. Met een brede grijns op zijn sproetig gelaat roept hij de dringende menigte toe: „I went to Holland for a Dutch cigar and... I got it!“

De manschappen blijven te Amsterdam, ter voorbereiding van de kwartieren der volgende hoofdmacht.

Op de Dam troffen we den heer De Graaff van Publieke Werken. Hij was bezig met de tribunes, die hij nog tijdens de bezetting met hout van de Duitsers had laten klaar maken. In alle stilte was de versiering gereed gekomen en alles is nu in enkele uren aangebracht.

Met de verwijdering van de 120.000 Duitsers, die zich nog in Westelijk Holland bevinden, wordt onmiddellijk een begin gemaakt. De intocht der geallieerde troepen en het afvoeren der Duitse krijgsgevangenen zal echter geleidelijk geschieden, daar men de wegen zoveel mogelijk wil vrijhouden voor de aanvoer van voedsel.

De likwidatie van de laatste resten van tegenstand in Duitsland maakte ook gisteren snelle vorderingen. In Tsjechoslovakije worden de Duitsers op een nauw terrein bijeengedreven. De strijdkrachten der Amerikanen staan nog 25 km van Praag. Vannacht om 12 uur werd bericht dat de Russische troepen onder den verradersgeneraal Wlassow de zijde der Geallieerden hebben gekozen en in de bevrijdingsstrijd om Praag hebben ingegrepen. Het Sowjetleger nadert Praag vanuit het Oosten. Tervijl Tito's troepen in Kroatië snel naar het Noorden oprukken, hebben de Sowjetlegers in de provincie Brandenburg talrijke steden genomen en zuiverden zij het grote eiland Rügen.

Admiraal Dönitz heeft aangekondigd, dat de duikbootoorlog als geëindigd moet worden beschouwd. Hij heeft alle commandanten de opdracht gegeven naar hun steunpunten terug te keren.

In Denemarken verloopt de capitulatie vlot.

Er zijn tenslotte wederom een reeks oorlogsmisdadigers in handen der Geallieerden gevallen. Franse troepen namen den vroegeren paus in Rome, v. Machenssen gevangen. De oud-gouverneur van Bohemen en Moravië Baron von Neurath, is door de Amerikanen gearresteerd.

Br ederlijke groet aan de 'evrijde pers'

Nu ons land van de verschrikking der nazi-slavernij is verlost, gevoelen wij de behoefte ook van deze plaats onze strijdmakkers van de gehele wereld met de bevrijding geluk te wensen. In het bijzonder groeten wij de redacties van „Trouw“, „Parool“, „Je Maintiendrai“ en „Vrij Nederland“. Met genoegen denken wij terug aan de hartelijke samenwerking in de jaren der bezetting. In het belang van ons land en ons volk spreken wij de wens uit dat deze samenwerking ook in de komende tijd van herstel en wederopbouw moge voortduren.

Duitsland capituleert volledig

Naar de B. B. C. hedenmiddag 3 uur meldde, heeft graaf Schwerin Krosigk in naam der Duitse Rijkse regering de volledige capitulatie van Duitsland aan de regeringen van de Sowjet-Unie, de Verenigde Staten en Engeland aangeboden.

David Wijnkoop ter gedachtenis

Op 7 Mei 1941 overleed de nestor der revolutionaire arbeidersbeweging.

Op 7 Mei 1941 overleed te Amsterdam, geheel onverwachts, een der oudste en voornaamste voormannen van de socialistische arbeidersbeweging in ons land, onze dierbare vriend D. J. Wijnkoop.

Reeds drukte de gepantserde vuist van den bezetter zwaar op het land en volk. Vele socialistische strijders waren reeds gearresteerd, gevangen gezet, naar een concentratiekamp weggevoerd. De eerste doovonnissen waren reeds geveeld en voltrokken, als een bloedige wraakneming voor de machtige Februari-staking, die in Noord-Holland en Utrecht het protest der arbeidersklasse betekende tegen de onmenselijkheid der Jodenvervolgung.

Maar langs de weg, die de droeve stoet van Wijnkoop's stoffelijk overschot door Amsterdams straten nam, stonden vele honderden geschaard en hieven de vuist tot een laatste groet en een laatste gelofte. Velen, zeer velen uit alle oorden van het land, verzamelden zich op Westerveld, om afscheid te nemen van den man, die langer dan 40 jaren hen was voorgegaan in de strijd voor een betere maatschappij. Daar trad, onbevreesd, zijn oude strijdmakker Louis de Visser naar voren, om er, wat er ook mocht gebeuren, de gevoelens van allen te vertolken. Het was Louis' laatste rede, voor de beulen van den overweldiger hem grepen en wegsleepten naar een concentratiekamp. Maar onvergetelijk zijn zijn woorden gegrift in de harten van allen, die daar aanwezig waren.

Zoals Wijnkoop's leven was geweest: één strijd voor vrijheid en recht voor de onderdrukten en verdrukten, zo was zijn begrafenis nog een verzet tegen de Duitse slavernij.

Op de herdenkingsdag van zijn verschieden voeren wij ons dit rijke leven weer voor ogen. Wij zien den jongen, vier en twintig jaren student, in 1899 te Londen socialist geworden, een jaar later zijn eerste rede houden in het Paleis voor Volksvlijt te Amsterdam. Fel hekkelt hij de onder Duitse leiding staande strafexpeditie tegen de Chinese boxer-opstand. Hij is dan reeds een vooraanstaande man in de roerige arbeidersbeweging van die dagen, waarin het reformisme reeds begint te ontkiemten, maar in Wijnkoop een geharnast tegenstander vindt. Dat zal, tot het eind van zijn leven, zijn wapenrusting blijven: de strijd tegen het reformisme, voor een revolutionaire, marxistische politiek van de arbeidersbeweging.

Zeker, Wijnkoop staat in die strijd niet alléén. Maar terwijl de Marxisten, die zich meer en meer om het tijdschrift „De Nieuwe Tijd“ groepeerden, zich uitsluitend tot critiek bepalen, stelt Wijnkoop zich daarmee niet tevreden. Voor hem is de theorie slechts richtsnoer voor het praktisch handelen. In het bijzonder bij de stakingen van 1903 bewees het reformisme zijn onmacht om de arbeiders naar de overwinning te leiden. Dat zagen velen in de S.D.A.P. in. Het gevolg was, dat de Marxistische invloed in de partij krachtig werd versterkt: in 1905 werd Wijnkoop in een in meerderheid Marxistisch partijbestuur gekozen.

De strijd was hiermee in een nieuw stadium gekomen. Het is hier niet de plaats, de geschiedenis daarvan te schrijven. Men weet, hoe hij leidde tot de oprichting in 1907 van „De Tribune“, tot de verwijdering, in 1909, van de „Tribunisten“ uit de S.D.A.P., en tot de stichting van de S.D.P. onder Wijnkoop's voorzitterschap, de partij, waaruit later, in 1918, de Communistische Partij is voortgekomen. Wat wij hier nog eens zouden willen onderstrepen, is, dat Wijnkoop de scheuring, die, tegen zijn wil,

in de moderne arbeidersbeweging tot stand is gekomen, nimmer als onherroepelijk heeft aanvaard. Bij iedere gelegenheid, dat de strijd van de arbeidersklasse dit noodzakelijk maakte, stelde Wijnkoop de eenheid der arbeidersbeweging als een dringende voorwaarde aan de orde. Zo reeds in 1912, bij de strijd tegen de toenmaals heersende duurte, toen Wijnkoop in een desbetreffende agitatiebrochure schreef:

„En toch: het moet komen. Alleen van de verenigde actie van het proletariaat zal ook het Nederlandse kapitalisme de invloed ondergaan. Alleen wanneer de politieke partijen en de vakcentrale der Nederlandse arbeiders tezamen werken, kan de grote aandrang komen tot beweging en betoging tegen de duurte...“

Zo heeft Wijnkoop ook, vaak tegen krachtige stromingen in de partij in, steeds de eenheid der vakbeweging en haar moderne grondslag verdedigd en zich daarbij tegen sectarische betweters ten zeerste verweerd. Wijnkoop begreep, dat ondanks de scheuring, de S.D.P. en later de Communistische Partij, een onvervreemdbaar deel van de moderne arbeidersbeweging in Nederland was gebleven en bepaalde daarvoor haar politiek.

De Nederlandse arbeidersbeweging heeft drie grote figuren staan aan het begin van haar ontwikkeling: Domela Nieuwenhuis, Troelstra en Wijnkoop. Was Nieuwenhuis degeen, die haar wekte, Troelstra, die haar emancipatie bevocht, Wijnkoop is de voorvechter van haar Marxistisch beginsel en voor haar strijdbare eenheid.

Vele en ontzaggelijke moeilijkheden heeft Wijnkoop moeten overwinnen, groot verdriet en bittere teleurstellingen bleven hem niet bespaard. Wijnkoop heeft ze alle kunnen overwinnen, door zijn rotsvast geloof in de revolutionaire missie van de arbeidersklasse, door zijn onwrikbare Marxistische overtuiging en zijn meer dan gewone onbaatzuchtigheid. Daardoor kon hij ook, na jaren van verwijdering, de weg terug vinden naar de partij en met de zedelijke moed, hem eigen, voor het front der arbeiders rekenschap geven van zijn daden. Alleen hij, wien de eenheid der arbeiders boven alles ging, die nimmer zich zelf zocht, maar in waarheid een dienaar was van de armen en verdrukten, kon handelen als Wijnkoop deed.

Daarom zal, naast die van Domela Nieuwenhuis en Troelstra, de naam van Wijnkoop steeds genoemd worden met eerbied, liefde en dankbaarheid. Zijn leven en strijd te verhalen voor het nageslacht, zal, zo spoedig de omstandigheden het veroorloven, het aflossen van een ereschuld zijn. De Nederlandse bourgeoisie had geen reden Wijnkoop dankbaar te zijn. Zij nam aan het einde van zijn leven een kleine wraak. Hoewel hij reeds ziek was, sloot zij hem, die zijn leven lang tegen het imperialisme en het fascisme gestreden had, in de Meidagen van 1940 tezamen met een aantal N.S.B.-ers in Hoorn op. De 15e Mei 1940 werd hij weer vrijgelaten, maar zijn gezondheid had een gevoelige knouw gekregen. Daarna begonnen de Nazi's te woeden. Zij ook zochten Wijnkoop, den Communist en den Jood. Een jaar lang leefde hij het leven van een onderduiker.

Zo stierf hij, delend het lot van hen, met wie hij zijn hele leven verbonden was geweest, tot het laatste toe.

Vandaag, op de heugelijke dag der bevrijding, trekt heel Amsterdam in indrukwekkende stoeten op, om te getuigen van zijn onoverwinnelijk verzet tegen het fascisme, om te jubelen over de eindelijk behaalde victorie. Stond Wijnkoop nog slechts naast ons, om dit te aanschouwen...!

Geallieerde luchtlandingstroepen zijn in Kopenhagen geland, vannacht heeft de eerste Engelse autokolonne de hoofdstad bereikt.

Zuivering van Amsterdam begonnen

De „heren“ weklagen....

De N.B.S. heeft vanmorgen een aanvang gemaakt met het opspuren en wegvoeren van landverraders en collaborateurs. Amsterdam-Zuid, waar wij de eerste van de bezem, die 's lands hoofdstad zuiveren, meemaakten, leefde de bevolking intens mede. Onder hoera- en bravogetrokken de mannen van de N.B.S. naar woningen van landverraders. Doodsu was de W.A.-man Abrams, Roerstraat, die in vol tenue werd weggeleid onder honende uitroepen van honderden omstanders. Doodsbleek waren ook de andere die thans weklagen, dat ze eigenlijk maal niets slechts hebben gedaan...

Moge de komende dagen een snelle algehele zuivering van het landverradersgespuis te zien geven.

Geen politieke gevangenen meer in Huis van Bewaring

10 Communisten vannacht geboort weggevoerd.

In het Huis van Bewaring bevinden zich geen politieke gevangenen meer. Gisteren zijn ze allen, vrouwen en mannen van uur tot uur vrijgelaten. Tien mannen evenwel zijn vannacht, volgens ons in het Huis van Bewaring verstrekte bericht in het nachtelijk duister, geboort weggevoerd. Waarheen? Niemand bleek in ons daarover in te lichten. Wel werd nog medegedeeld, dat de tien weggevoerde mannen communisten zijn.

Inmiddels krijgt het Huis van Bewaring een andere bestemming. De landverraders en collaborateurs zullen reeds vandaag hun intrek nemen.

MUSSERT LEEFT NOG

... en Blokzijl maakt zich bezorgd

Volgens radio-berichten zou Mussert zich Maandag nog in Utrecht bevinden hebben. Hij moet verklaard hebben, hij daar op den heldendood wacht.

Blokzijl, die in strijd met andere berichten, destijds niet aangehouden werd, is nog een laatste keer zijn mond openged. Hij heeft voor den (inmiddels verwezen) zender „Festung Holland“ verklaard, hij de vreugde van ons volk slechts op zekere hoogte kan delen. Natuurlijk ter hoogte van de strop.

Uit Nazi-kampen bevrijde strijders

De namen der politieke gevangenen, reeds door de geallieerde legers uit Duitse concentratie-kampen zijn bevrijd, zullen Dinsdagmiddag om 3 uur overzender „Herrijzend Nederland“ worden voorgelezen. Daarmede komt dus voor Nederlandse families een eind aan toestand van kwellende onzekerheid. Dachau wordt bericht, dat aldaar 500 Nederlanders werden bevrijd.

Tot de vooraanstaande internationale figuren, wier redding nu reeds vastgesteld behoren o.m. de vroegere min.-president Daladier en Reynaud, de generaal Gamelin en Weygand, de Bondskanselier K. Schulnigg, de Franse socialist Leon Blum, Duitse antifascistische dominee M. Nieker en vele anderen.

Zonderlinge ontmoetingen...

Wat een „Tulp“ is, weet iedere Amsterdammer. Dit tijdens de bezetting berug geworden mensen-soort behoort, gekend, de Tulp-kazerne. Vreemde dingen hebben er zich in de afgelopen jaren afgespeeld, vreemde dingen speelden zich op de dag der bevrijding af. Van de deur wapperde... de Nederlandse vlag — voor de deur stond een „Tulp“ met een... oranje streekje op de borst in de deur... een Groene. Het leek staalkaart van de verwarring van de capitulatie-dag.

DE WAARHEID

VOLKSDAGBLAD VOOR BEVRIJD NEDERLAND

7 MEI

EEN VERMANING

De gebeurtenissen, welke in de afgelopen dagen in West-Nederland, in verband met de capitulatie plaats hebben gevonden, heeft de Nederlandse Regering genoopt de volgende vermaning te geven.

1. De Duitse troepen in ons land zijn inderdaad gecapituleerd.
2. Blijft kalm en rustig.
3. Vermijd demonstraties en daden, totdat wij geheel bevrijd zijn.
4. De Nederl. Binnenl. Strijdkr. mogen dan pas handelend optreden, wanneer dit door hun commandanten gelast wordt.
5. Het is verboden in het uniform van het Nederlandse leger te lopen.

-0-0-0-0-0-0-0-0-

DE CAPITULATIE

Op Zondag, 6 Mei, heeft de bevelvoerende generaal van de Duitse troepen in Nederland, generaal Blaskowitz, instructies voor de capitulatie ontvangen van generaal Fooks, commandant van een Canadeze legergroep. Blaskowitz zeide, er niet zeker van te zijn, dat de 8000 man sterke Nederlandse SS-troepen zich zouden over geven. Hij werd evenwel voor het optreden dezer troepen verantwoordelijk gesteld en daarom werd bepaald, dat de Duitsers ~~zekere wapenen mogen blijven dragen. Als gecapituleerd leger krijgen zij niet dezelfde behandeling als krijgsgevangenen, maar moeten o.a. voor vervoer en onderhoud zelf zorgdragen. Zij moeten zich op bepaalde punten versamelen en van daaruit worden zij in het door Engeland bezette deel in kampen ondergebracht. Vandaag trekken tankcolonne's der geallieerden naar Utrecht en Amersfoort. De wegen zullen echter zoveel mogelijk voor de voedselconvooien vrij gehouden worden.~~

-0-0-0-0-0-0-0-0-

OOK IN NOORWEGEN CAPITULATIE ?

Hoewel er geen officiële mededelingen daarvan zijn binnengekomen, verwacht men vandaag de algehele capitulatie van Noorwegen.

-0-0-0-0-0-0-0-0-

HET EINDE VAN DE OORLOG IN EUROPA IN ZICHT ?

In Politieke en diplomatieke kringen te Londen heette het, dat onvoorwaardelijke capitulatie van geheel Duitsland voor Engeland, Amerika en Rusland onmiddellijk voor de deur staat. Dönitz schijnt thans in te zien, dat verdere strijd zinloos is. Hij heeft gelast, dat bemanningen van Duitse schepen in de gecapituleerde gebieden de oorlogshandelingen moeten staken ~~dat zij de schepen niet tot zinken mogen brengen.~~

-0-0-0-0-0-0-0-0-

In PRAAG zijn nog steeds botsingen tussen Duitse troepen en de bevolking. Am. hulp is onderweg en men neemt aan, dat de Du spoedig zullen capituleren. PORTUGAL heeft alle betrekkingen met Duitsland verbroken. De SPAANSE Regering wens Laval zo spoedig mogelijk aan de geall. uit te leveren. Ook in DENEMARKE worden de Duitse troepen naar het bezette deel van Duitsland geëvacueerd.

-0-0-0-0-0-0-0-0-

